

Nagyszékelyi Hírmondó

BESZÁMOLÓ NAGYSZÉKELY KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK 2025. SZEPTEMBER 23-ÁN MEGTARTOTT ÜLÉSÉN ELHANGZOTTAKRÓL

Az ülésen jelen voltak: Várkonyi Zoltán polgármester, Bori Tamás Gábor alpolgármester, Donáth Benedek, Horváth Irén és Kelemenné Bathó Brigitta képviselők, Kovács Lászlóné dr. Molnár Brigitta jegyző, valamint Mikoly Tibor Márton rendőr alezredes, Simontornya rendőrőrsparancsnoka.

Első napirendi pontban Mikoly Tibor Márton rendőr alezredes, Simontornya rendőrőrsének parancsnoka tájékoztatta a képviselőket Nagyszékely község közbiztonsági helyzetéről. Az alezredes elmondta, hogy Nagyszékely közrendvédelmi, közbiztonsági, közlekedésrendészeti és bűnügyi szempontból is nyugodt, békés településnek mondható. A korábbi években, amikor a zsáktelepüléseket célpontnak tekintették az utazóbűnözők, a bűncselekményszámok magasabbak voltak. Közlekedési baleset nem történt a tavalyi évben. A polgárőrséggel tartják a kapcsolatot.

Második napirendi pontban Várkonyi Zoltán polgármester tájékoztatta a jelenlévőket a lejárt határidejű képviselő-testületi határozatok végrehajtásáról, valamint az augusztus 19-i ülés óta a képviselő-testület hatáskörében tett polgármesteri intézkedésekről.

Harmadik napirendi pontban Várkonyi Zoltán polgármester a folyamatban lévő pályázatok végrehajtásáról tájékoztatta a képviselőket:

– A Tolna vármegyétől kapott támogatásból a hivatal és a művelődési ház padlásfödémjeit szigeteltük le 20 cm kőzetgyapattal. A művelődési ház bejárati ajtójának cseréje van még a pályázatban. Az ajtó gyártása folyamatban van.

– A Kossuth utca és a Szabadság tér útfelújítására a Magyar Falu Programban beadott pályázatunk sajnos nem nyert, forráshiány miatt tartaléklistára került.

– A közvilágítás korszerűsítését a Magyar Falu Program kiírására beadott pályázat segítségével szeretnénk megvalósítani, ez a pályázatunk döntésre vár. A karbantartásra mindenképpen új szerződést kell kötni.

– A 95%-os támogatású LEADER pályázatot beadtuk a buszmegálló felújítására, döntésre vár.

– Benyújtás előtt áll a Magyar Falu programos pályázatunk a felelős állattartás elősegítésére. Összesen 1.500.000 Ft-ra lehet pályázni, ezt hirdettük meg a faluban. Nagy rá az igény, 22 jelentkező van. Köves Mariannt kértük fel segítőnek, ezért a Két Torony Faluegyülettel kötünk együttműködési megállapodást. Dr. Firtos Barna tamási állatorvostól kaptunk árajánlatot, ő már vett részt ilyen pályázatban. Felmerült az igény egy chipolvasóra is.

A **negyedik napirendi pont** tárgya a közfoglalkoztatásban folyó mezőgazdasági munkálatokról szóló tájékoztató. Várkonyi Zoltán polgármester elmondta, hogy idén burgonyát, fűszerpaprikát és vöröshagymát termesztett az önkormányzat. A vöröshagyma felszedése már megtörtént, ennek egy része már konyhakész állapotban van a fagyaszóban. A krumpli felszedése is megkezdődött, de sajnos sok gumót már a földben megrágott valami. A fűszerpaprikát egyfolytában szedi és fűzi a mezőgazdasági programban dolgozó hat közfoglalkoztatott. Nagyon szép lett a termés. Az önkormányzat vásárolt terménydarálót is. A betakarított terményeket a konyha fogja felhasználni, az örölt fűszerpaprika egy része értékesítésre kerül.

Ötödik (Egyebek) napirendi pontban:

– Dr. Csonka Mária háziorvos tájékoztatója a háziorvosi szolgálat működéséről. A testület egyetértett abban, hogy kívánatos lenne a heti kétszeri nagyszékelyi rendelés visszaállítása.

– Az Tamási Tankerületi Központ fenntartásában lévő általános iskolák felvételi körzetét tartalmazó tervezet véleményezése.

– Nagyszékely község önkormányzatának képviselő-testülete úgy döntött, hogy vállalja a Sóstói tábor kármegelőzési feladatai rá eső költségeinek viselését, mely a Siófok 1216. helyrajzi számú ingatlan 566/42836 tulajdoni hányada alapján 42.282 Ft.

– Javaslat szociális tűzifa rendelet megalkotására.

– A képviselő-testület egyetért a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer által is támogatott ösztöndíjpályázati programmal, és csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez. A pályázatok november 4-ig adhatók be.

– Javaslat a Magyar Falu Program „Felelős állattartás elősegítése” című pályázat benyújtására. Nagyszékely község önkormányzatának képviselő-testülete támogatja a Magyar Falu Program keretében meghirdetett Felelős állattartás elősegítése című, MFP-FAE/2025 kódszámú pályázaton való részvételt.

– Nagyszékely Községi Önkormányzat képviselő-testülete, mint a DRV_V_629 Nagyszékely vízmű megnevezésű víziközműrendszer-ellátás felelőse a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 11. § szerint a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. által a 2026–2035. időszakra elkészített gördülő fejlesztési terv felújítási és beruházási tervrészét elfogadja.

– Javaslat a faddi és a badacsonytomaji volt vízműves üdülőingatlanok hasznosításáról. Ezek a valamikori Tolna Megyei Vízmű Vállalatnak voltak ingatlanai, amelyben Nagyszékely községnek tulajdonrésze van. Szekszárd döntött arról, hogy a három ingatlant eladná. A Pannonhome Kft. által készített forgalmi értékbecslés, valamint a tulajdoni hányad alapján a Nagyszékelyre eső rész összesen 279.680 Ft. A képviselők támogatják, hogy az ingatlanok értékesítési folyamatában az önkormányzat nevében a legnagyobb tulajdoni hányaddal rendelkező tulajdonostárs, Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata járjon el.

– Nagyszékely község önkormányzatának képviselő-testülete úgy döntött, hogy buszmenetrend-módosítási kérelmet nyújt be a Közlekedéstudományi Intézet felé.

– A képviselő-testület úgy döntött, hogy 2026. január 1.-től 2026. december 31-ig megkötí az Audax Renewables Kft.-vel a teljes villamosenergia-ellátásról szóló szerződést.

– Nagyszékely Községi Önkormányzat képviselő-testülete úgy döntött, hogy támogatja a lakosság ingyenes padlásfödém-hőszigetelés programon való részvételének elősegítését.

– A képviselő-testület úgy döntött, hogy megvásárolja a Nagyszékely belterület 228. hrsz.-ú és a Nagyszékely 229. hrsz.-ú ingatlanokat Fenyvesi Henrik tulajdonostól 445.000 Ft és 255.000 Ft vételárért.

Hatodik napirendi pontban (zárt ülésen) a települési támogatási kérelmek elbírálása, valamint az idők világnapi települési támogatás megvitatása történt.

forrás: jegyzőkönyv

KEDVES SZÉPKORÚAK!

Engedjék meg, hogy magam és a képviselő-testület nevében II. János Pál pápa imádságának soraival köszöntsem Önöket az idők napja alkalmából, és kívánjak további békés, derűs, egészségben eltöltött éveket!

Várkonyi Zoltán

„Uram, köszönöm Neked az ajándékba kapott éveket és évtizedeket. Köszönöm az életem minden eredményét, amivel megörvendeztetted, és minden kudarcát, amivel a korlátaimra figyelmeztetted. Köszönöm a családtagjaimat, akik elviselnek, akik mellettem állnak és szeretnek. [...]

Uram, adj erőt, hogy békésen hordjam az öregkor terheit, humorral fogadjam a feledékenységem jeleit, erőtlenségemet, érzékszerveim tompulását, testi-szellemi erőm hanyatlását.

Uram, adj bölcs szívet, hogy meg ne feledkezzem a végről itt, és a kezdetről odaát. Kérlek, adj kedvet a munkához, amit még elvégezhetek. Tégy hasznossá, hogy ne érezzem csak tehernek magamat, és adj alázatot, hogy belássam, hogy egyre inkább másokra szorulok. [...] Adj jó kedvet és nyitottságot, hogy még mindig tudjak befogadni, és adj szeretetet, hogy ne csak panaszkodjak mások hidegsége miatt, hanem áraszam a szeretet melegét.”

II. János Pál

SZOCIÁLIS TŰZIFAPÁLYÁZAT

A Belügyminisztérium által kiírt szociális célú tűzifapályázaton Nagyszékely önkormányzata 2025-ben is nyert. A Belügyminisztérium **43 erdei m³** tűzifa árát támogatja.

Az erdészettől történő ideszállítást, valamint az önkormányzattól való kiszállítást a szociálisan rászorulókhöz idén is az önkormányzat fizeti. Rendeletünk alapján a Nagyszékelyben életvitelszerűen lakó, helyi lakcímmel rendelkező, szociálisan rászoruló lakosok igényelhetnek az önkormányzattól szociális tűzifát, amelyet a rendelkezésre álló keret mértékéig tudunk szétosztani a jogosult rászorulóknak között. A kérelmeket **2025. november 3. és 10. között** lehet benyújtani az önkormányzatnál az ott kérhető nyomtatványon, elbírálásuk az azt követő testületi ülésen történik. Az elbírálás során előnyt élvez, aki a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény alapján időskorúak járadékára vagy aktív korúak ellátására jogosult, halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő család, települési támogatásra jogosult (különösen a lakásfenntartási támogatásban részesülők). Egy lakott ingatlanra csak egy jogosultnak állapítható meg a támogatás, függetlenül attól, hogy hányan élnek ott. Nem jogosult támogatásra az a személy és családja, aki erdőgazdálkodó, erdőtulajdonos, vagy az elmúlt 2 évben fakitermelést végzett, illetve olyan ingatlanban lakik, amely tűzifával nem fűthető. Üres, nem lakott ingatlanra támogatás nem kérhető.

Várkonyi Zoltán polgármester

CSEPPENTŐ #3 – kicsiből NAGYOT

A csapadék talajban történő tárolásáról gondolkodva fontos tudni, hogy a talaj **vízmegetartó képessége** alapvetően a **talaj összetételétől, szerkezetétől és humusztartalmától** függ. Nagyszékelyben jellemzően ún. mészlepedékes csernozjom jellemzőket mutató talajtípust találunk, amely megjelenésében lösz alapkőzetten létrejött vályogtalaj. Ez az összetétel vízmegetartó képességét és humusztartalmát tekintve a legjobb minőségű hazai talajokra jellemző – hozzá kell tennünk azonban, hogy ez 100–200 éve lehetett így, a mai állapotokra a több okból folyamatosan romló talajminőség miatt a történeti adatok már nem igazak. Míg a talaj típusa, összetétele nem változik, a szerkezete és a humusztartalma javítható, illetve rontható – általánosságban elmondhatjuk, hogy a szántóföldi talajok legnagyobb részének minősége az alkalmazott gyakorlatok miatt erősen leromlott, humusztartalmuk akár 50%-nál is jobban csökkent a történeti állapotokhoz képest.

Mi a **humusz**? Mondhatnánk, hogy a talaj szervesanyag-tartalma, de a válasz ennél jóval bonyolultabb, hiszen a humusz a talajélet terméke. A talaj egy bonyolult életközösség, melyben mikrobák (pl. baktériumok) és magasabb rendű élőlények (növények, állatok, gombák) egymásra hatása közben (ez a talajélet) zajló összetett biokémiai lebontó és építő folyamatok eredményeképpen stabil, óriásmolekulákból álló komplex szerves anyag képződik, és termőtalaj jön létre. A humusz nagy felülete (mint egy szivacs) miatt stabilizálódik a talajszerkezet, morzsás, levegős struktúra jön létre, hatására a talaj víz- és tápanyagmegkötő képessége drasztikusan nő. Ha a talajélet, a talaj aktivitása erősen csökken vagy megszűnik (pl. nyári 35 fokban 60 fokra melegező fedetlen szántóföldön), akkor talajról nem beszélhetünk, csak halott földről. Humusz tehát csak a talajélet fenntartásával és serkentésével képződik, a szükségesnek gondolt anyagok adagolásával (pl. műtrágya, éretlen szerves trágya) nem előállítható, így minden figyelmünket a talaj éltetésére kell fordítanunk kertben és szántóföldön egyaránt.

Ajánlott könyvek: Juhász Attila – Lázár Péter: A talaj éltetése, Gabe Brown: Porból élet.

Fülöp Tibor – Janurik Zoltán

KÖZÖSSÉGI TERVEZŐ ÉS TUDÁSMEGOSZTÓ ALKALOM

Példaértékű volt az az önkormányzati és civil összefogás, amely szeptember 26-án Nagyszékelyben a „Többlet és hiány – a hatékony vízgazdálkodás jövője Nagyszékelyben” című közösségi tudásmegosztó, gondolatébresztő beszélgetésen mutatkozott meg.

Az eseményen együtt gondolkodtunk arról, hogyan tehetjük Nagyszékelyt élhetőbbé, zöldebbé és vízbarátabbá. A találkozón kiscsoportos beszélgetések, rövid szakértői előadások és sok-sok ötlet segített abban, hogy közösen keressük a megoldásokat az aszály és a villámárvíz kihívásaira, települési szinten.

Öröm volt látni, hogy minden korosztály képviseltette magát, és a helyi lakosok (függetlenül attól, mikor költöztek a településre) kiemelkedően aktívan vettek részt Nagyszékely jövőjének alakításában. Tapasztalataik és ötleteik megosztásával mindannyian hozzájárultak ahhoz, hogy közösen határozzuk meg, milyenné válhat Nagyszékely 5–10 év múlva, és hogyan válhatnak a múltban jól működő megoldások a fenntartható jövő zálogává.

Köszönjük mindenkinek, aki eljött és megosztotta tapasztalatait, gondolatait – hiszen tudjuk, hogy minden csepp számít!

Sándor-Majoros Zsuzsanna,
a KDMFÜ Nonprofit Kft. szakmai igazgatója

RÖNGGÁTÉPÍTÉS-TOBORZÓ

Önkéntes közreműködőket keresünk a Nagyszékelyi-árokba telepítendő rönkgátak építéséhez. Elsődlegesen az árok környéki bedőlt, kiszáradt faanyagot használjuk fel, ezen túl szívesen veszünk akár rönk-felajánlásokat. Első alkalom **2025. október 24.** (péntek) 10 óra. Későbbi időpontok: november 8. és november 22. Kérjük, minden segítő hozzon magával saját bevált kerti szerszámokat (ásó, lapát, esetleg gereblye, kapa). A találkozó helyszíne a gémeskút.

Bármilyen kivitelezéssel kapcsolatos kérdéssel keressék Fülöp Tibort (30/682 7546).

ÚJUL A GÉMESKÚT

Nem mindegy, hogy a faluba érkezőt milyen kép fogadja. Így aztán abban a pillanatban, mikor a régi gémeskút ledől, kevés ember gondolta, hogy ennek így kell maradnia. A kora tavasszal megtartott civil találkozón mindenki nagy lelkesedéssel támogatta az ötletet, hogy újra felállítsuk. A folyamat viszont nagyon sok lépcsősnek (és sok résztvevősnek) bizonyult.

Először az alapanyag és az eszközök kérdése merült fel, de szerencsére jó csapat vagyunk: egyikünk az erdejében lévő fákat ajánlotta fel, másikunk pedig a lelkesedését, szakértelmét, gépeit, üzemanyagot, és nem kevés munkaidőt. Néhány hét múlva bejártuk az erdőt, és kiválasztottuk az alkalmasnak látszó fákat. Akácot nem találtunk, ostorfából volt megfelelő méretű a gémhez és az ágasfához. Következő alkalommal kidöntöttük a kiszemelt példányokat, így megvolt az alapanyag a két fő alkotóelemhez.

Néhány hét múlva a néptáncsoport tagjai kivonultak, és háncsoló kalákát tartottak, hogy a fákat a száradáshoz megfelelően előkészítve hagyják az erdőben. A felállítás időpontját már ekkor kitűztük. Augusztusban aztán felgyorsultak az események: a fákat bevontattuk, elszállítottuk, a Két Torony Egyesület két önkéntese, Fynn és Adám pedig lecsiszolta és lenolajjal lekente. Időközben kerítettünk betongyámot az ágasfák rögzítéséhez. Hosszú tanulmányozás után kiszámítottuk a gém elfordulását biztosító tengely helyét, majd a tervek szerint előkészítettük az apróbb alkatrészeket is. Azt hinné az ember, hogy közeledik a történet vége, de korántsem: meg kellett tisztítani a helyszínt, hogy aztán markolóval kiássuk a megfelelő gödröt, amibe behelyezzük majd az ágasfát tartó betongyámokat.

Az előkészületeket látva egyre több ember jelezte, hogy segíteni szeretnének a felállításban. Szeptember 23-án a helyszínre szállítottuk, majd lelkes csapat összecsavarozta és -illesztette az előre kifűrt elemeket. A kiegészítő elemek előkészítése következett, melyekkel az polgármesteri hivatal járult hozzá a munkálatokhoz. Sok apróság kellett még: rúd, lánc, vasalatok, kötőelemek, ellensúlyok – amelyeket szépen lecsiszoltunk, beolajoztunk –, meg persze a vödör.

És már alig vártuk az üzembe helyezést!

Szeptember 27-én került sor az ünnepélyes felavatásra, ekkor kerültek helyükre a kiegészítő elemek is. A faluból rengetegen jöttek, és azzal tették személyesebbé az eseményt, hogy elmesélték (nemcsak) a kúthoz kapcsolódó gyerekkori élményeiket. Végül megtörtént a próbamerítés. Jelentjük: a gém tökéletesen működik! Az első vödör víz szép tiszta volt, de fontos tudni, hogy nem ivóvíz-minőségű. A kút alapos tisztítást igényel, ami után a vizét be kell vizsgáltatni, hogy kiderüljön, alkalmas-e emberi fogyasztásra.

Ugyanakkor hangsúlyozni szeretnénk, hogy a helyszínen további munkálatokra van szükség, melyeket az polgármesteri hivatal is támogat. A kút szélét tölgyfapallókkal szeretnénk lefedni, hiszen most életveszélyes megközelíteni – ezt jeleztük is a megfelelő szalag kihúzásával. Új káváat fogunk készíteni, és egy vályút is elhelyezünk. Mindez azonban ezúttal pénzkérdés: ha a munkát nem is számítjuk, a hozzávaló faanyag 300-400 ezer forintba kerül. Így aztán kérjük azokat, akik szívesen tennék, hogy adakozzanak a cél érdekében. Az adományokat a Két Torony Nagyszékelyi Faluegylet számlaszámára (*Két Torony Nagyszékelyi Faluegylet*, 11703006-20035695-00000000) lehet elküldeni, a közlemény rovatban feltüntetve: „adomány”.

A készpénzben adakozók adományait nyugta ellenében Köves Mariann, az egyesület titkára tudja átvenni. Köszönjük mindenkinek, hivatalnak, szervezetnek és magánszemélyeknek, akik valamilyen formában hozzájárultak a gémeskút újraállításához. Hisszük, hogy egy-egy hasonló megmozdulás nemcsak lakóhelyünket teszi szebbé, de közelebb hozza egymáshoz az embereket is. Célunk az, hogy a kút környéke jó hangulatú pihenőhely legyen helyieknek és ide látogatóknak egyaránt.

Kardos Etelka, Kolozsi Csaba

KÖRBEVILÁGÍTOTT TEMPLOMTORONY

Amikor beköszönt az este és kigyúlnak a fények, immáron bármerről nézve nyújtózik az égbe templomunk derített képe. Örül az Ungergasse, Damjanich népe, és bárki más, aki kijár az estébe. Köszönet érte, legyen mindenkinek szép estéje!

Donáth Benedek

NAGYSZÉKELYI PORTAPROGRAM

Szociális Földprogram – Előadássorozat és családi porta látogatás
a MúzsArt Egyesület szervezésében

A **MúzsArt Egyesület** 2025 őszen új fejezetet nyitott tevékenységében: a művészet, a közösségfejlesztés, a tehetséggondozás és az ifjúsági programok mellett elindította mezőgazdasági csoportját, amely *Portaprogram* néven a regeneratív szemléletű helyi gazdálkodás és közösségi önellátás megteremtésén dolgozik. A **Családi Portaprogram – Szociális Földprogram** keretein belül október 10–11-én közösségi és szakmai hétvégét tartottunk a nagyszékelyi művelődési házban és családi portákon. Gazdák, családok, természetvédők és fiatalok gyűltek össze, hogy közösen gondolkodjunk a jövő mezőgazdaságáról – a kerttől az asztalig szemlélet jegyében. Előadóink – köztük **Balamodaka Das**, a Krisna-völgy főkertésze, **Leéb János talajélet-vizsgáló**, **Pere László erdész és kertépítő**, **Dr. Németh Vendel József (Patadoki) állatorvos** és **Orbán Zoltán**, a **Magyar Madártani Egyesület szóvivője**. Mind arra hívták fel a figyelmet, hogy a föld nem nyersanyag, hanem élő kapcsolat. Orbán Zoltán így fogalmazott: „Úgy viselkedünk, mintha a süllyedő Titanicon vitatkoznánk arról, melyik zenekar játsszon, miközben a hajótestet mi magunk furkáljuk tovább.” A regeneratív gazdálkodás célja nem a termelés fokozása, hanem az élet körforgásának helyreállítása. A nemzetközi kutatások szerint a természet és a gazdálkodás együttélése, a „*land sharing*” szemlélet növeli a biodiverzitást, és hosszú távon biztosítja a megélhetést. A hétvége üzenete világos: kis léptékben lehet és kell cselekedni, de döntéshozói támogatás nélkül nehéz az út. A MúzsArt Egyesület célja, hogy a művészet, az oktatás és a mezőgazdaság közösen építsék újra a kapcsolatot ember és természet között – mert ahol a föld él, ott a közösség is képes újramezenni.

Tövispataki Beáta

SÜTÉS ÉS NYOMTATÁS

Végéhez közeledik a Nagyszékely Alapítvány „Nyári foglalkozások Nagyszékelyben” című szolidaritási projektje, melynek keretein belül a falu apraja-nagyja különböző témákba kóstolhatott bele. Az alábbiakban röviden beszámolunk az elmúlt időszakban megvalósult foglalkozásokról.

EGY BÖGRÉZŐS NAP – Október 11-én két agyagozó foglalkozást tartottam. Az eredeti terv az volt, hogy délelőtt felnőttekkel, délután gyerekekkel készítünk bögrét, ám a gyerekek körében akkora volt az érdeklődés, hogy végül a felnőtt alkalom vegyes foglalkozássá alakult át, s délelőtt 3 felnőtt és négy gyerek, délután pedig hét gyermek tudott részt venni a foglalkozáson.

A bögrék elkészítéséhez először az agyagból vékony lapot nyújtottunk, majd az udvaron különböző leveleket, virágokat gyűjtöttünk, amiket lenyomatként használtunk. A lapból kivágtuk a bögre aljának és falának való kört, illetve téglalapot. Ezután összeragasztottuk a bögre alját az oldalával, és végezetül elkészítettük, majd ráragasztottuk a füleket is. Nagyon sok gyönyörű, növénylenyomatot készült ezen a napon.

Velki Eszter

NYÚLIK, MINT A RÉTESTÉSZTA! – Október 12-én megvalósult az első tésztakészítő foglalkozás is, amin a rétestészta készítésének titkaival lehetett ismerkedni. 5 lelkes résztvevő közreműködésével készült kétfajta rétes: meggyes-mákos és túros. A tésztát mi gyúrtuk és nyújtottuk, a tölteléseket mi kevertük. A kész sütemények gyorsan elfogytak a tepsiből.

Korecz Dorottya

3D NYOMTATÁS KICSIKKEL ÉS NAGYOKKAL – Szeptemberben a felnőttek két alkalommal, a gyerekek pedig heti rendszerességgel vehettek részt 3D nyomtatás foglalkozásokon. A felnőttek saját ötlettel érkeztek, amiket az alkalmak végére ki is tudtunk nyomtatni. A gyerekekkel nagy fába vágtuk a fejszénket: egy komplett társasjátékot kezdtünk el megtervezni, majd elkészíteni. A játék alapötlete szerint várvédők vagyunk, akik az emberiség túléléséért harcolnak a szörnyek inváziója ellen. A foglalkozáson a játékszabályok kidolgozása mellett a játékhoz tartozó figurák tervezésével foglalkozunk.

Október 21-én és november 11-én, keddi napokon 17 és 19 óra között lesz **felnőtt** foglalkozás a könyvtárban, ehhez még lehet csatlakozni! Kérdés esetén Bori Marcit lehet keresni messengeren vagy a bori.marton@nagyszekely.hu e-mail címen. *Bori Márton*

SZOMSZÉDOS TELEPÜLÉSEK CIVIL SZERVEZETEINEK TALÁLKOZÓJA NAGYSZÉKELYBEN

Hét környékbeli település képviselői vettek részt az október 11-ei rendezvényen a Kék Házban: Belecska, Hógyész, Kisszékely, Nagyszékely, Pincehely, Simontornya és Tamási. Az első ilyen típusú találkozó célja az ismerkedés, a regionális kapcsolatok erősítése, tapasztalatcsere és ötletbörze volt. Házigazdák a Kék Torony Nagyszékelyi Faluegylet, a Magyar Permakultúra Egyesület és a Nagyszékely Alapítvány voltak. Még télen merült fel egy találkozó szervezésének ötlete, amikor a helyi civil szervezetek képviselői a könyvtárban beszélgettek.

Érdekes volt meghallgatni vendégeinket, megtudni, ki milyen témákra fókuszál, és hogyan őrzi magában az optimizmus lángját. A társaság három fő téma mentén beszélgetett csoportokban. Egyik téma a természeti erőforrásokkal való gazdálkodás, a másik a térségbeli túraútvonalak fejlesztése, a harmadik pedig az emberek társadalmi tevékenységeibe való bevonása volt.

Egyetértettünk abban, hogy érdemes további találkozókat szervezni, mert sokat tanulhatunk egymástól és segíthetjük is egymást.

Hálásan köszönjük a négy önkéntes segítőnek, hogy finom tízórait és ebédet készített.

Jagodics Edit

ÓRAÁLLÍTÁSSAL EGYBEKÖTÖTT HOSSZÚ HÉTVÉGÉRE SZÓLÓ PROGRAMOK

Október 22-én, szerdán 19 órától Köves Mariann mesél nekünk érdekességekről a nagyszékelyi **művelődési házban**, *Ne kössük az ebet a karóhoz!* címmel. „Mi az a viszonyrendezés, és mi köze van ennek egy japán vacsorához? Hány méteres a láthatatlan póráz? Mit lehet csinálni egy kutyafuttatóban? A pitbull vagy a yorkie az életképesebb?” A kis kutyatörténetet is tartalmazó előadás sok egyéb témát is érint, úgymint kapcsolódás és kötődés, kommunikáció, kiképzés. Várjuk mindazon érdeklődőket, akik szeretnének érteni és érezni kutyául.

A beszélgetést megelőzően **17 órától teaház** lesz, ahol meleg italok mellett lehet hangolódni az eseményre, valamint pingpongozhatnak, játszhatnak kedvükre a megjelenők.

Október 23-án 17 órától a Szabadság téri Emlékkapunál a református közösség szervezésében ünnepi **megemlékezést** tartunk a nemzeti ünnep alkalmából. A kommunista zsarnokság elleni magyar függetlenség és szabadságvágy e jeles napján emlékmécsesek gyűjtésével fejezzük ki, hogy ezek az eszmék máig bennünk élnek és tiszteljük elődeinket, akik ezekért életüket is feláldozták. – *Hargita Péter*

Vidd tovább a dallamot... – A **Nemzeti Énekkar** idén ünnepli fennállásának 40. évfordulóját, ebből az alkalomból a Kulturális és Innovációs Minisztérium támogatásával jótékonysági koncerteket tart szerte az országban. Nagyszékelybe **október 23-án** érkezik a 13 szolistasból, kettő zenészből és egy karmesterből álló csapat. Az ingyenesen megtekinthető és meghallgatható koncert **18 órakor** kezdődik, helyszíne a **református templom**.

Október 24-én rönkgátépítő kaláka, részletek egy korábbi oldalon olvashatóak.

Október 25-én délelőtt 9:30-tól délig családi programok lesznek a kultúrház kertjében (kézművesvásár, kézművesfoglalkozás és céldobállda). Szeretettel várunk minden kicsit és nagyot! Este **20 órától** hajnali kettőig **búcsúbál** lesz. Zenél Szabó Péter. A belépő felnőtteknek 1500 Ft, diákoknak és nyugdíjasoknak 1000 Ft. Büfé ezúttal nem lesz.

Október 26-án 9 órától istentisztelet lesz a nagytemplomban. A búcsúvásár a központban lesz.

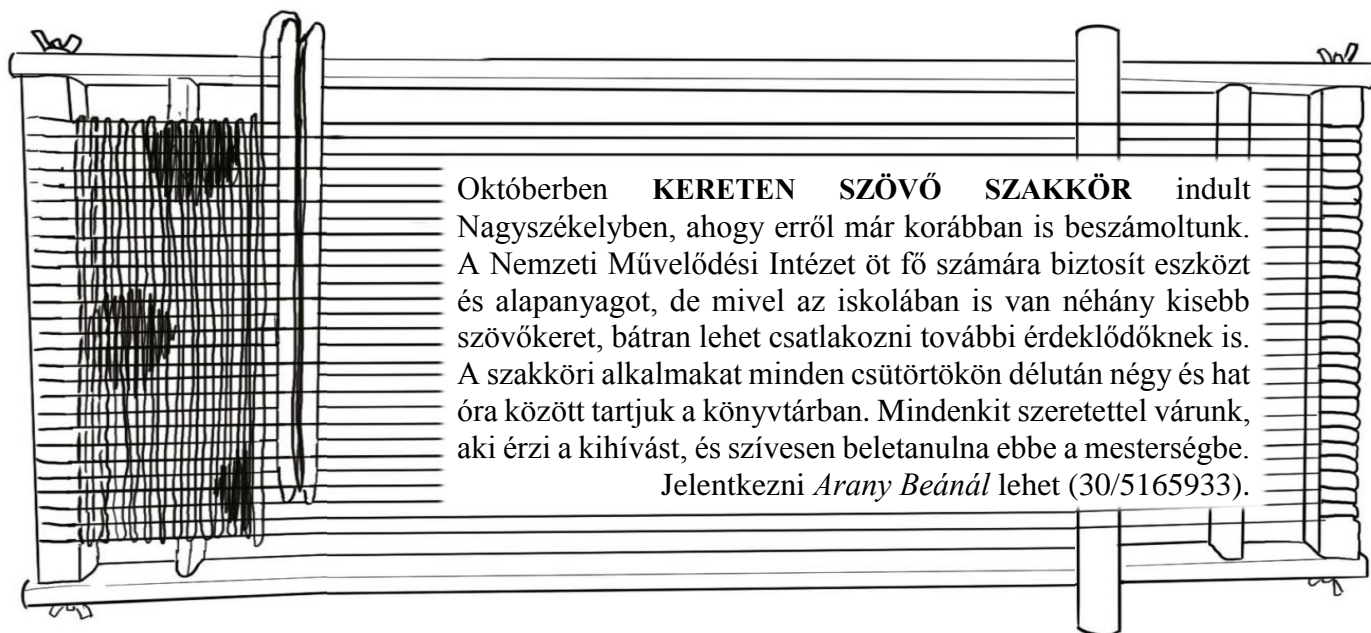
MOZIKLUB – MA ESTE GYILKOLUNK

A kastélynak is beillő Pirandello Színészotthonban békésen éldegél néhány visszavonult színészóriás. Az ő idilljüket zavarja meg Tolnai Tivadar kétszeres Kossuth-díjas színész beköltözése, akit leginkább egy 122 részes krimisorozat címszereplőjeként ismert meg az ország. Az otthonban történt váratlan haláleset felkelti Tolnai gyanúját, és nyomozó alteregója segítségével próbálja felgöngyölíteni a vélemezett gyilkosságot. De hogyan lehet megtalálni a gyilkost olyan emberek között, akiknek a munkája a szerepjátszás? A majdnem pontosan egy éve bemutatott krimi-vígjáték rendezője Fazakas Péter, szereplői pedig Kern András, Koltai Róbert, Pogány Judit, Bodrogi Gyula, Jordán Tamás, Hámori Ildikó, Takács Katalin, Bánsági Ildikó, Bálint András és Hermányi Mariann.

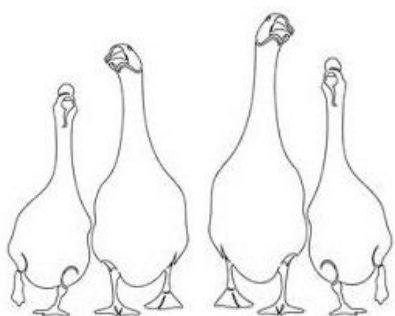
A filmet **2025. november 13-án, csütörtökön 18 órai kezdettel** vetítjük a **Kék Házban**. Megtekintése a Nemzeti Művelődési Intézetnek és a Nemzeti Filmintézetnek köszönhetően ingyenes.

A közös filmnézés utáni beszélgetést Csáki Csilla vezeti.

A későbbi filmnéző alkalmak előre láthatólag november 28-án, illetve december 5-én lesznek, valamint egy később kiválasztott délelőtti gyermekfilm megnézésére szeretnénk fordítani.

Októberben **KERETEN SZÖVŐ SZAKKÖR** indult Nagyszékelyben, ahogy erről már korábban is beszámoltunk. A Nemzeti Művelődési Intézet öt fő számára biztosít eszközt és alapanyagot, de mivel az iskolában is van néhány kisebb szövőkeret, bátran lehet csatlakozni további érdeklődőknek is. A szakköri alkalmakat minden csütörtökön délután négy és hat óra között tartjuk a könyvtárban. Mindenkit szeretettel várunk, aki érzi a kihívást, és szívesen beletanulna ebbe a mesterségbe. Jelentkezni *Arany Beánál* lehet (30/5165933).

SZÁZ LIBA EGY SORBAN

Szeretettel várunk minden érdeklődőt **november 14-én, pénteken** este 17 órától a nagyszékelyi iskolában az óvodások és iskolások közös Márton-napi lámpás felvonulásán.

MÁR MEGINT EGY TÁNCHÁZ

November 15-én (szombaton) ismét táncház lesz a **Kék Házban**. A program 18 órától kezdődik gyermekeknek szóló játékokkal, hogy a kicsik is belekóstolhassanak a népzenei hangulatba. Később a felnőtteké lesz a tér. A tánclépések elsajátításában Vidák Rózsa lesz segítségünkre az este folyamán. Természetesen táncolni nem kötelező, lehet jönni zenét hallgatni, találkozni, beszélgetni is.

Jagodics Edit

2025. november 15. TÁNCHÁZ

Hegymegett zenekar

18 órától a Kék Házban

HALOTTAK NAPJA ALKALMÁBÓL

idén gyújtunk először gyertyát
Kóta Sándorné Adamovics Mária (95),
Csík Ferenc (73), Fehér Gyula (72),
Ferenczi Béláné Tóth Ilona (74),
Fenyvesi (Ferber) Henrik (96)
nagyszékelyi, vagy egykor
Nagyszékelyben élő lakosoknak.

KÖZTEMETŐK NAGYSZÉKELYBEN

Jelen sorok írója azt gondolta, fel fogja lebbenteni a fátylat a nagyszékelyi temetők történetéről. Mert tudott egyet s mást. Ahogy egyre jobban beleásta magát a témába, úgy derült ki, hogy ez nem lesz így.

A 401-es karthágói zsinat mondta ki a keresztény világ számára, hogy temetkezési helyként csak a templombelső és a templomkertek használhatóak. Magyarországon elsőként Szent László foglalta

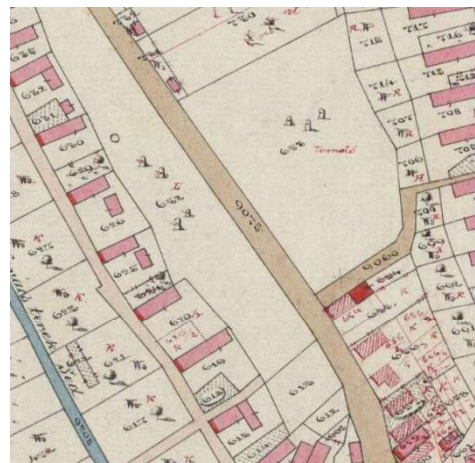
törvénybe a templomok körüli temetkezést: „...aki nem templom mellé temeti az ő halottait: tizenkét napig vezekeljen kenyéren és vízen, kalodába zárva.” Az első keresztény temetkezési hely így Nagyszékelyben is a feltehetőleg a 12-13. században épült kistemplom körül és az alatt lehetett.

A 16. századra világszerte ugyanazzal a problémával küszködtek a templom körüli temetők: beteltek. Az egymásra temetés, sírok bolygatása önmagában is fertőzésveszélyes volt, ehhez járultak az Európát tizedelő hatalmas pestis- és leprajárványok. Először az 1545–63 között tartott tridenti zsinat engedélyezte a templomkerten kívüli elhantolást. 1777-ben született rendeletében pedig Mária Terézia már egyenesen megtiltotta a templomokba és azok kertjeibe való temetkezést. A települések szélére költöztetett temető ekkor már nem javaslat volt, hanem kötelező előírás.

Számos temető nyílt országszerte a rendeletet követő években, és Mária Terézia rögvest összeírást is készíttetett róluk. Innen tudjuk, hogy Nagyszékelyben 1778-ban nyílt egy helvét hitvallású felekezethez tartozó új temető, mely az utcákon kívül található. „A falutól való távolsága 42 bécsi öl (ami 80 m-nek felel meg), mérete 810 négyszögöl, kerítés helyett árokkal van jól körülvéve. A korábbi, 1718-as temetőt felszámolták, mivel annyira megtelt, hogy több holtat oda temetni nem lehetett.”

Hol lehettek ezek a temetők? Nagyszékelyben legalább kettő régebbi településszéli temetőről tudunk: a major fölöttiről és a Honvéd utcairól.

A Honvéd utcai domb déli oldalán több helyről kerültek elő őskori, kelta, és ismeretlen korú sírhelyek. Talán tudtak erről Nagyszékely középkori lakói is, és ezért temetkeztek ezen a dombon, a mai utolsó ház utáni területen. A temető létrejöttékor az utcában még nem álltak lakóházak, így ebben az értelemben a település szélén, a lakott területtől pedig partfalakkal határolva helyezkedett el. Jelenleg szántóföld van a helyén. De mind a Damjanich, mind az Ady Endre utca lakói találkozhattak már a partfalak omlása következtében kertjükbe potyogó

koponyákkal és egyéb emberi csontokkal.

Az 1859-ben készült kataszteri térkép szerint a temető a Simontornyai út két oldalán húzódott, de a térkép 1887-es módosításai során a Damjanich utca felőli sírköveket áthúzták. Ez jelentheti azt, hogy a temető nyugati oldalát ekkorra már felszámolták. Tehát az régebbi, az Ady utca felőli szélesebb oldal pedig újabb kialakítású.

Ugyanez a térkép egy másik temetőt is ábrázol, a ma majornak nevezett terület helyén. Hogy működött-e két temető egy időben, az kérdés. Az 1700-as években egyazon temetőbe temetkeztek-e például magyarok és németek, reformátusok, evangélikusok és katolikusok? Lehetséges-e, hogy valamikor szükségessé vált egy járványtemető?

Valószínű, hogy a fentebbi 1778-as bejegyzés a Honvéd utcai temetőrész keleti oldalának nyitására vonatkozik, arra igaz az akkori lakott területektől számított 80 m-es védőtávolság. Ezt a feltételezést valószínűsíti az is, hogy az utolsó Honvéd utcai ház mögötti kertben találták meg Keck Heinrich Dániel (1754–1809) sírkövét. Kérdés, hogy a korábbi, 1718-ban nyitott és 1778-ra megtelt temető ugyanannak a helyszínnek a nyugati fele-e, vagy egy másik helyszín, például a major helyén lévő temető.

A történet folytatásával még adós:

Arany Beáta Virág